

แนวทางการป้องกันและปราบปรามการฉ้อโกงประชาชนในการ ซื้อขายสินค้าทางสื่อออนไลน์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ กองบัญชาการตำรวจสืบสวนสอบสวน อาชญากรรมทางเทคโนโลยี

Guidelines for the Prevention and Suppression of Public Fraud in Online Shopping by Police Officers of the Technological Crime Investigation Bureau

ไพลิน ธัญจรัสรักษ์¹, เสกสรรค์ เครือคำ²

วันรับ: 8 มิถุนายน 2566 วันแก้ไข: 23 กรกฎาคม 2566 ยอมรับ: 3 สิงหาคม 2566

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการฉ้อโกง ปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามการฉ้อโกง และแนวทางการป้องกันและปราบปรามการฉ้อโกงประชาชนในการซื้อขายสินค้าทางสื่อออนไลน์ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกและใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจกลุ่มสายงานบริหาร ระดับหัวหน้าหน่วยงาน เจ้าหน้าที่ตำรวจกลุ่มสายงานสืบสวนสอบสวนและสายงานปราบปราม ระดับปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ในการทำงานด้านสืบสวนสอบสวนและปราบปรามการฉ้อโกงประชาชนในการซื้อขายสินค้าทางสื่อออนไลน์ และประชาชนที่เคยเป็นเหยื่อการฉ้อโกงในการซื้อขายสินค้าทางสื่อออนไลน์ จำนวน 15 คน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการฉ้อโกงประชาชนคือ หลอกหลวงให้ผู้เสียหายส่งมอบทรัพย์สิน หลอกให้ลงทุน หลอกให้โอนเงินค่าซื้อสินค้าแต่ไม่ส่งของ ปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามคือ มิจฉาชีพพัฒนาเทคโนโลยีที่ใช้กระทำความผิด เจ้าหน้าที่ตำรวจยังขาดความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน แนวทางการป้องกันและปราบปรามคือ ประชาสัมพันธ์เตือนภัยผ่านช่องทางสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อให้ประชาชนมีสติและรู้เท่าทันก่อนตัดสินใจซื้อสินค้าทางออนไลน์ ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ตำรวจให้มีความเชี่ยวชาญ บังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง

คำสำคัญ: ฉ้อโกง, ผู้เสียหาย, การซื้อสินค้าทางออนไลน์

¹ นักศึกษาปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชญาวิทยาและการบังคับใช้กฎหมาย โรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน (ผู้ประพันธ์บทความ)

² อาจารย์ประจำ สาขาวิชาอาชญาวิทยาและการบังคับใช้กฎหมาย คณะสังคมศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน

Abstract

Online shopping is becoming increasingly popular because it is convenient, saves time, and reduces travel expenses. As more people shop online, fraudsters have an opportunity to infiltrate and deceive more people through this channel. The purpose of this study is to study the patterns of fraud, problems and obstacles in preventing and suppressing fraud, and methods for preventing and suppressing public fraud in online shopping. Fifteen key informants are chief executive officers, investigative and suppression officers at operational levels with experience working in the investigation and suppression of public fraud in the media online, as well as people who were victims of fraud in online trading. The most common type of fraud, according to the research, involves deceiving victims into handing over property, investing, or transferring funds for purchases without delivering goods. Problems and obstacles in the prevention and suppression are fraudsters developing criminal technology and police officers' lack of specialized knowledge. The prevention and suppression strategy consists of disseminating warnings through various social media channels in order to make the public knowingly exercise caution before deciding to purchase products online, training police officers with specialized knowledge, and strictly enforcing the law.

Keywords: Fraud, Victims, Online shopping

1. บทนำ

ด้วยกระแสการเปลี่ยนแปลงภายในประเทศและการเปลี่ยนแปลงของบริบทโลกที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วนั้น ทำให้สภาพแวดล้อมของการพัฒนาประเทศไทยในปัจจุบันและที่จะเกิดขึ้นในอนาคต 20 ปี เปลี่ยนไปอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสภาพแวดล้อมดังกล่าวเป็นความท้าทายที่ประเทศไทยจะต้องเผชิญและหาแนวทางรองรับหรือแก้ไข หากประเทศไทยสามารถปรับเปลี่ยนตนเองให้สามารถใช้ประโยชน์จากโอกาสเหล่านั้นได้ จะเป็นโอกาสสำคัญในการพัฒนาประเทศ ยิ่งเทคโนโลยีมีการพัฒนามากขึ้นเท่าไร สิ่งก็ตามมาก็คือปัญหาของภัยคุกคามทางอินเทอร์เน็ต ไม่ว่าจะเป็นช่องโหว่ของระบบ Cloud การลบข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์ การที่แฮกเกอร์มีโอกาสเข้าถึงข้อมูลของเหยื่อผ่านอุปกรณ์ต่างๆ เช่น แอป และ Web services ต่างๆ ได้เพียงไม่กี่คลิก การถูกแฮกเกอร์ขโมยข้อมูลส่วนตัวผ่านระบบเน็ตเวิร์คที่ไม่ได้รับการรักษาความ

ปลอดภัยทางไซเบอร์อย่างเต็มที่โดยใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสมัยใหม่อย่าง QR Codes เพื่อหาโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลของเหยื่อจากการสแกนเพียงครั้งเดียวและ Scammers ก็ใช้กลวิธีที่คล้ายกันเพื่อดึงดูดเหยื่อให้ดาวน์โหลดแอปที่เป็นอันตรายและขโมยข้อมูลของเหยื่อไป หรือภัยคุกคามที่ลงท้ายด้วย “Wares” ทั้งหมด เช่น Ransomware, Malware, Spyware, Scareware, Adware ซึ่งปัญหาที่พบจากระบบไซเบอร์นี้ ทำให้เพิ่มความเสี่ยงด้านความปลอดภัยทางไซเบอร์ยิ่งขึ้นไปอีก โดยความท้าทายนี้ เรียกว่า “ภัยคุกคามทางไซเบอร์” เป็นการกระทำหรือการดำเนินการใดๆ ผ่านการใช้ระบบสารสนเทศหรือเครือข่ายที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อระบบข้อมูลเครือข่ายภัยคุกคามจากสารสนเทศรูปแบบต่างๆ มีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง จึงต้องเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือ โดยการเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยและพัฒนาทักษะความรู้เพื่อป้องกันตนเองและหน่วยงาน เป็นการลดความเสี่ยงจากการถูกโจมตีหรือภัยคุกคาม และลดความเสียหายและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นได้ (ณัฐธรณ์ เดชสกุล, 2563)

ในยุคโลกาภิวัตน์ ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงในหลายๆ ด้าน ส่งผลต่อการทำธุรกิจหลายประเภท โดยเฉพาะอย่างยิ่งการซื้อขายสินค้าที่จากเดิมมีสินค้าหน้าร้านตามตลาดหรืออาคารพาณิชย์ ก็เริ่มเปลี่ยนเป็นการค้าขายในสื่อออนไลน์ผ่านแพลตฟอร์มต่างๆ เช่น ไลน์ เฟซบุ๊ก ลาซาด้า ซอปปี้ เป็นต้น ซึ่งสื่อออนไลน์เหล่านี้มีการสื่อสารที่กว้างขวาง ตอบสนองและเข้าถึงผู้คนได้ทุกเพศทุกวัยในระยะเวลาอันรวดเร็ว และการมีปฏิสัมพันธ์โต้ตอบกันอย่างรวดเร็วนี้นำสร้างความสะดวกให้กับลูกค้าและเจ้าของธุรกิจ ไม่ว่าจะเป็นองค์กร ขนาดใหญ่ กลาง เล็ก ล้วนแล้วแต่เปลี่ยนรูปแบบการทำธุรกิจไปสู่ระบบออนไลน์มากขึ้น การสั่งซื้อสินค้าทางออนไลน์เริ่มเป็นที่นิยมมากขึ้น เพราะสะดวก ประหยัดเวลา ประหยัดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง เมื่อผู้คนหันมาสั่งซื้อสินค้าออนไลน์ก็เป็นโอกาสให้มิจฉาชีพใช้ช่องทางนี้แฝงตัวเข้ามามากขึ้น การซื้อขายผ่านเครือข่ายออนไลน์ทำให้เกิดปัญหาหลายอย่างตามมา เช่น ได้รับสินค้าที่ไม่มีคุณภาพหรือคุณภาพของสินค้าต่ำกว่าที่โฆษณาขายไว้ทางออนไลน์ ได้สินค้าไม่ตรงกับที่สั่งซื้อ หรือไม่ตรงกับความต้องการ รวมไปถึงการโฆษณาเกินจริง หลอกลวงผู้บริโภค ในทางกฎหมายอาญานั้นถือว่า เป็นความผิดฐานฉ้อโกง ซึ่งเป็นเรื่องที่พนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการมีภาระหน้าที่ในการดำเนินคดีอาญาแก่ผู้กระทำการฉ้อโกง (ธีรชญานันต์ ศิริชัชวาลวงศ์, 2564)

ในประเทศไทยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบเรื่องอาชญากรรมทางเทคโนโลยี คือ กองบัญชาการตำรวจสืบสวนสอบสวนอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (บช.สอท.) สังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติหรือ “กองบัญชาการตำรวจไซเบอร์” เพื่อเพิ่มศักยภาพในการวิเคราะห์สาเหตุ รูปแบบ เครือข่ายการกระทำอาชญากรรมทางเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างเป็นระบบ มีหน้าที่โดยตรงในการดำเนินการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยีทั่วราชอาณาจักร เป็นหน่วยงานหลักในการสืบสวนสอบสวนคดีอาชญากรรมทางเทคโนโลยีที่มีความสลับซับซ้อน มีประชาชนได้รับความเสียหายจำนวนมากและมีมูลค่าความเสียหายสูง ทางสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ได้มีการปรับปรุงโครงสร้างและกำหนดอำนาจหน้าที่ของกองบัญชาการตำรวจสืบสวนสอบสวนอาชญากรรมทางเทคโนโลยีที่มีอยู่เดิมเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันมากยิ่งขึ้น (สุภาพิชญ์ ธีระวัฒน์, 2564)

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษารูปแบบการฉ้อโกงประชาชนในการซื้อขายสินค้าทางสื่อออนไลน์ ปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามการฉ้อโกงประชาชนในการซื้อขายสินค้าทางสื่อออนไลน์ และแนวทางการป้องกันและปราบปรามการฉ้อโกงประชาชนในการซื้อขายสินค้าทางสื่อออนไลน์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจกองบัญชาการตำรวจสืบสวนสอบสวนอาชญากรรมทางเทคโนโลยี หรือ บช.สอท. ซึ่งทางหน่วยงานได้มีการขยายผลจับกุมผู้กระทำความผิดอย่างต่อเนื่อง แต่การดำเนินการนั้นค่อนข้างลำบาก เพราะกว่าจะจับกุมคนทำผิดมาดำเนินคดีได้ต้องพิสูจน์ความผิดหลายขั้นตอน อีกทั้งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในการติดตามผู้กระทำความผิด บนโลกออนไลน์มีความชำนาญทางด้านเทคโนโลยีไม่มากนัก ผู้วิจัยจึงมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการศึกษา เพื่อทราบถึงรูปแบบและพฤติกรรมในการกระทำความผิด และหาแนวทางป้องกันและปราบปราม เพื่อเป็นองค์ความรู้ให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน และเป็นข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปกำหนดนโยบายในการป้องกันและปราบปรามการฉ้อโกงประชาชนในการซื้อขายสินค้าทางสื่อออนไลน์ต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการฉ้อโกงประชาชนในการซื้อขายสินค้าทางสื่อออนไลน์
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามการฉ้อโกงประชาชนในการซื้อขายสินค้าทางสื่อออนไลน์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจกองบัญชาการตำรวจสืบสวนสอบสวนอาชญากรรมทางเทคโนโลยี
3. เพื่อศึกษาแนวทางการป้องกันและปราบปรามการฉ้อโกงประชาชนในการซื้อขายสินค้าทางสื่อออนไลน์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจกองบัญชาการตำรวจสืบสวนสอบสวนอาชญากรรมทางเทคโนโลยี

3. ระเบียบวิธีการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีวิธีการศึกษา คือ การศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ผู้วิจัยได้ทบทวนแนวความคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการฉ้อโกงประชาชนในการซื้อขายสินค้าทางสื่อออนไลน์ผ่านการศึกษาจากหนังสือ ตำรา เอกสารทางวิชาการ งานวิจัย และบทความทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง เอกสารทางวิชาการประเภทต่างๆ รวมทั้งข้อมูลทางวิชาการที่ได้จากการสืบค้นทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือทางเว็บไซต์ และการศึกษาภาคสนาม เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และใช้วิธีคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกลุ่มตัวอย่างของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 เจ้าหน้าที่ตำรวจกลุ่มสายงานบริหารในกองบัญชาการตำรวจสืบสวนสอบสวนอาชญากรรมทางเทคโนโลยี ระดับหัวหน้าหน่วยงานในการบังคับบัญชาการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับเทคโนโลยี จำนวน 3 คน

กลุ่มที่ 2 เจ้าหน้าที่ตำรวจกลุ่มสายงานสืบสวนสอบสวนและสายงานปราบปรามอาชญากรรมในกองบัญชาการตำรวจสืบสวนสอบสวนอาชญากรรมทางเทคโนโลยี ในระดับปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ในการทำงานด้านสืบสวนสอบสวนและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี จำนวน 6 คน

กลุ่มที่ 3 ประชาชนที่เคยเป็นเหยื่อจากการฉ้อโกงในการซื้อขายสินค้าทางสื่อออนไลน์ จำนวน 6 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นแบบสัมภาษณ์ จำนวน 3 ชุด โดยศึกษาจากเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทฤษฎี แนวคิดที่เกี่ยวข้อง และเว็บไซต์อื่นๆ ที่ใช้เป็นแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก เป็นการใช้คำถามเพื่อค้นหาข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบเกี่ยวกับรูปแบบการฉ้อโกงการซื้อขายสินค้าทางสื่อออนไลน์ พฤติกรรมการฉ้อโกงทางออนไลน์ที่มีฉ้อโกงใช้หลอกลวงประชาชน รวมไปถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น คำถามที่ใช้จะเป็นลักษณะปลายเปิด ผู้ให้ข้อมูลสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ ผู้วิจัยจะซักถามข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อให้ทราบรายละเอียดที่ชัดเจนขึ้น ซึ่งคำถามเหล่านี้จะเชื่อมโยงไปถึงทฤษฎีที่ผู้วิจัยได้ศึกษามา ทำให้ข้อมูลมีความชัดเจนตรงกับประเด็นที่ต้องการศึกษา เพราะได้มาจากมุมมองของผู้ให้ข้อมูลโดยตรง แนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก จะถูกกำหนดขึ้นเป็นคำถามการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติการสัมภาษณ์ อาจจะมีการปรับเปลี่ยนประเด็นคำถามใหม่ๆ ตามความเหมาะสมกับเหตุการณ์

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ เนื่องจากเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามจะใช้การวัดความน่าเชื่อถือด้วยวิธีการให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามการวิจัย IOC โดยให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป จำนวน 3 ท่าน เป็นผู้ตรวจสอบคำถามสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น เมื่อปรับปรุง แก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำแล้ว ผู้วิจัยจึงนำคำถามเหล่านั้นไปสัมภาษณ์กับกลุ่มเป้าหมาย

เมื่อได้ข้อมูลจากการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ทั้งหมดแล้ว จึงนำมาวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่วางไว้ โดยเครื่องมือที่ใช้มีการสร้างกรอบในการวิเคราะห์เนื้อหาจากทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างถูกต้องและนำผลของข้อมูลที่ได้จากการสรุปวิเคราะห์มาสรุปแนวคิดและแนวทางการป้องกันและปราบปราม ตลอดจนข้อเสนอแนะต่อไป

4. ผลการวิจัย

4.1 รูปแบบการฉ้อโกงประชาชนในการซื้อขายสินค้าทางสื่อออนไลน์ พบว่า มี 2 รูปแบบ ดังนี้

4.1.1 รูปแบบการหลอกลวงทางออนไลน์ที่พบ

1) การฉ้อโกง คือ การที่ผู้กระทำผิดประสงค์ต่อทรัพย์สินของผู้เสียหาย จึงหลอกลวงขายสินค้าหรือลงทุนในลักษณะต่างๆ เมื่อเหยื่อหลงเชื่อ ก็หลอกเอาทรัพย์สินนั้น ผลตอบแทนไม่เป็นไปอย่างที่ได้อภัยกันไว้ ทำให้มีผู้เสียหายจำนวนมาก และลงท้ายด้วยการถูกบล็อกเฟซบุ๊ก ไลน์ ไม่สามารถติดต่อได้อีก เป็นการหลอกให้โอนเงิน

2) การลงขาย คือ การที่ผู้ซื้อและผู้ขายได้ทำการตกลงซื้อขายสินค้ากัน ผู้ซื้อได้รับสินค้า แต่ได้สินค้าที่ไม่ตรงกับความต้องการ เนื่องจากโดนผู้ขายลงหรือแสดงข้อความอัน เป็นเท็จเกี่ยวกับแหล่งกำเนิด สภาพ คุณภาพหรือปริมาณของสินค้านั้น หรือการที่ผู้ขายโฆษณาอวดอ้างสินค้าเกินความเป็นจริง

4.1.2 วิธีการและช่องทางที่ถูกหลอกลวง

1) E-Commerce คือ เว็บไซต์ที่ดำเนินธุรกิจโดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการจำหน่ายสินค้าหรือบริการผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ตโดยตรงถึงผู้เข้าชมเว็บไซต์ ถูกออกแบบมา เพื่อให้ผู้เข้าชมเว็บไซต์สามารถซื้อขายสินค้าหรือบริการผ่านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ทันที โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดค่าใช้จ่ายและเพิ่มประสิทธิภาพของธุรกิจ โดยการลดบทบาทองค์ประกอบทางธุรกิจลง เช่น ท่าเลที่ตั้ง อาคารประกอบการ โกดังเก็บสินค้า ห้องแสดงสินค้า รวมถึงพนักงานขาย พนักงานแนะนำสินค้า พนักงานต้อนรับลูกค้า เป็นต้น จึงลดข้อจำกัดของระยะทางและเวลาลงได้

2) สื่อออนไลน์ อันได้แก่ Line Official Account, Facebook หรือแชตสินค้าหรือบริการต่างๆ คือ หน้าเว็บหน้าหนึ่งของเว็บไซต์สำหรับแสดงรายละเอียดสินค้าหรือบริการที่จะช่วยดึงดูดให้ผู้สนใจเข้ามาอ่านรายละเอียดสินค้าหรือบริการและสนใจให้เกิดการซื้อขายขึ้น ซึ่งมักจะเป็นหน้าเว็บไซต์ที่รวบรวมไว้ครบทั้งรูปสินค้าหรือบริการ รายละเอียดสินค้าหรือบริการปุ่มสั่งซื้อสินค้าหรือบริการ หรือปุ่มสำหรับติดต่อเพิ่มเติมผ่านช่องทางต่างๆ

จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลจะสังเกตได้ว่า ผู้ก่อเหตุจะสร้างแพลตฟอร์มทางช่องทางออนไลน์ขึ้นมา โดยเลือกแพลตฟอร์มที่มีผู้ใช้งานมากที่สุด คือ เฟซบุ๊ก อินสตาแกรม ไลน์ และดีด็อก ตามลำดับ การขายสินค้าทางออนไลน์เป็นเรื่องใหม่ ยังไม่สามารถตรวจสอบตัวตนผู้ขายได้ เพราะกระทรวงพาณิชย์ยังไม่ได้กำหนดมาตรการการยืนยันตัวตนไว้ อีกทั้งกระบวนการดำเนินการจับกุมมีฉาชีพมักจะใช้เวลานาน เพราะต้องสืบจากกล้องวงจรปิด เส้นทางการเงิน เพจที่มีฉาชีพใช้หลอกลวง ทุกอย่างล้วนแต่มีขั้นตอนที่ยุ่งยากและซับซ้อน จึงเป็นช่องทางที่ทำให้คนร้ายแฝงตัวเข้ามาหลอกลวงผู้เสียหายที่รู้ไม่เท่าทัน ให้สูญเสียชีวิตสินในที่สุด

4.1.3 สาเหตุที่ถูกฉ้อโกง จากการสัมภาษณ์พบว่า ผู้ที่ก่ออาชญากรรมในลักษณะนี้จะทำงานกันเป็นขบวนการ มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องของเทคโนโลยี และรู้วิธีการหลบหลีกหนีการจับกุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นอย่างดี ทำให้ตำรวจจับตัวผู้กระทำผิดตัวจริงได้ยาก มีจุดประสงค์คือมีความประสงค์ต่อทรัพย์สินของผู้เสียหาย จึงใช้อุบายกลโกงในช่องทางต่างๆ ที่มีกลุ่มผู้ใช้งานเยอะ เช่น ในกลุ่มเฟซบุ๊ก เพจเฟซบุ๊ก เว็บไซต์ที่ขายสินค้าต่างๆ และกลโกงเหล่านั้น ผู้เสียหายอาจรู้ไม่เท่าทัน ด้วยความโลภ ความอยากเอาชนะ เห็นแก่ของถูกและดี จึงตกเป็นเหยื่อกัน

ได้ง่ายๆ โดยอาศัยช่องว่างของกฎหมายในการกระทำความผิด เห็นได้จากการที่หาเพชชื้อขายของทางเฟซบุ๊กยังไม่มีการยืนยันตัวตนหรือบัญชีด้วยบัตรประชาชน ไม่มีการตรวจสอบที่รัดกุม ทำให้กลุ่มมิจฉาชีพสร้างเพชบนเฟซบุ๊กขึ้นมาใช้กระทำความผิด เนื่องจากเห็นว่ามีผู้ใช้งานที่ช่องทางนี้เยอะที่สุด จึงง่ายต่อการกระทำความผิด

4.2 ปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามการฉ้อโกงประชาชนในการซื้อขายสินค้าทางสื่อออนไลน์ พบว่า มี 3 ด้านด้วยกันสามารถสรุปเป็นประเด็นต่างๆ ได้ดังนี้

4.2.1 ปัญหาและอุปสรรคในด้านของผู้กระทำความผิด จากการสัมภาษณ์พบว่าในปัจจุบัน บุคคลทุกเพศทุกวัยสามารถเข้าถึงสื่อออนไลน์ได้อย่างง่ายดาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเลือกซื้อสินค้าที่ไม่ต้องออกไปที่ห้างสรรพสินค้า หรือตลาด แต่สามารถสั่งทางออนไลน์จากที่บ้านได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว กลุ่มมิจฉาชีพจึงมีการหลอกลวงเหยื่อในรูปแบบต่างๆ โดยการสร้างแพลตฟอร์มทางช่องทางออนไลน์ขึ้นมาและเลือกแพลตฟอร์มที่มีผู้ใช้มากที่สุดคือ เฟซบุ๊ก อิน스타그램 ไลน์ และติดตอกตามลำดับ การขายสินค้าทางออนไลน์เป็นเรื่องใหม่ ยังไม่สามารถตรวจสอบตัวตนผู้ขายได้ เพราะกระทรวงพาณิชย์ยังไม่ได้กำหนดมาตรการการยืนยันตัวตนไว้ อีกทั้งกระบวนการดำเนินการจับกุมมิจฉาชีพมักจะใช้เวลานาน เพราะต้องสืบจากกล้องวงจรปิด เส้นทางทางการเงิน เพชที่มีมิจฉาชีพ ใช้หลอกลวง ทุกอย่างล้วนแต่มีขั้นตอนที่ยุ่งยากและซับซ้อน จึงเป็นช่องทางที่ทำให้คนร้ายแฝงตัวเข้ามาหลอกลวงผู้เสียหายที่รู้ไม่เท่าทันให้สูญเสียทรัพย์สินในที่สุด มีการพัฒนาเทคโนโลยีที่ใช้กระทำความผิด มีเครื่องมือต่างๆ ได้แก่ บัญชีม้าเป็นบัญชีที่เหล่ามิจฉาชีพมีเอาไว้เพื่อทำการถ่ายโอนเงินต่อกันไปเป็นทอดๆ ป้องกันการถูกตำรวจจับ เพราะหากถูกจับ ก็จะไม่ใช่ตัวการใหญ่ หากแต่เป็นผู้ที่รับจ้างเปิดบัญชีม้า ซึ่งบางรายก็ถูกหลอกให้เปิดบัญชีเช่นกัน ช่องทางสื่อออนไลน์ ได้แก่ เฟซบุ๊ก อิน스타그램 ไลน์ ติดตอก และบล็อกเชน คือ ธุรกรรมบนเครือข่ายออนไลน์ที่จะต้องมีการเข้ารหัสในการเข้าถึงข้อมูลถือเป็นความท้าทายใหม่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยบัญชีม้า และบล็อกเชน คือ เครื่องมือในการรับโอนเงินที่หลบเลี่ยงการตรวจสอบจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ

4.2.2 ปัญหาและอุปสรรคในด้านของเหยื่อ วิธีการที่กลุ่มมิจฉาชีพใช้ในการโน้มน้าวให้เหยื่อหลงเชื่อ มักจะเป็นการทำภาพ ทำรีวิว บันผู้ติดตาม การใช้บัญชีปลอมในการรีวิวสินค้า เพื่อให้เหยื่อเกิดความรู้สึกว่า เพชนี้มีความน่าเชื่อถือ โดยอาศัยความไม่รู้และความไม่รอบคอบของเหยื่อในการหลอกลวงให้เสียเงินนั่นเอง ซึ่งการที่เหยื่อขาดความรู้ในเรื่องนั้นก็เป็อีกช่องทางที่ทำให้มิจฉาชีพใช้กลวงในการหลอกลวงให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินเงินทองได้ เหยื่อไม่รู้ว่าการกระทำ แบบนี้จะทำให้ต้องสูญเสียเงิน จึงได้หลงเชื่อและทำการกิจตามที่มิจฉาชีพบอกให้ทำกว่าจะรู้ว่าถูกหลอก ก็เสียเงินไปเป็นจำนวนมากแล้ว

4.2.3 ปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมาย กระบวนการดำเนินการจับกุม จะใช้เวลานาน เพราะต้องสืบจากกล้องวงจรปิด เส้นทางทางการเงิน เพชที่มีมิจฉาชีพใช้หลอกลวงทุกอย่างล้วนแต่มีขั้นตอนที่ยุ่งยากและซับซ้อน จึงเป็นช่องทางที่ทำให้คนร้ายแฝงตัวเข้ามาหลอกลวงเหยื่อที่รู้ไม่เท่าทัน ทำให้สูญเสีย

ทรัพย์สิน เจ้าหน้าที่ตำรวจเองยังขาดความชำนาญในเรื่องของเทคโนโลยี เป็นเพราะการไม่ได้รับงบประมาณในการสนับสนุนในเรื่องของการอบรม เสริมความรู้และทักษะเรื่องเทคโนโลยี การถูกแทรกแซงจากผู้บังคับบัญชาและผู้มีอิทธิพลในการทำคดี การไม่ได้รับความร่วมมือจากภาคประชาชน ความล่าช้าในการดำเนินงานก็เป็นอุปสรรคอย่างหนึ่งในการสืบสวนสอบสวนเช่นกัน ระบบการโอนเงินที่รวดเร็วและสะดวกที่สุดกลับกลายเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความเสียหายได้มาก เพราะผู้บริโภคส่วนใหญ่มีแอปพลิเคชันแบงก์ก็อยู่ในโทรศัพท์มือถือและเข้าถึงร้านค้าออนไลน์ได้มากขึ้น อีกทั้งระบบการซื้อขายของผ่านทางลาซาด้า ช้อปปี้ มีระบบชะลอการจ่ายเงิน เงินจะยังไม่ถึงผู้ขายในทันที มีตัวกลางในการตรวจสอบ แต่การซื้อขายของผ่านทางเพชบุรีก์ ไลน์ ไอจี ยังไม่มีระบบชะลอการจ่ายเงิน แต่เป็นระบบการโอนเงินในส่วนของคุณคอยู่ เมื่อมีขั้นตอนที่ง่าย ไม่ซับซ้อนและเงินที่หลอกเหยื่อไปก็เป็นจำนวนน้อย ทำให้เหยื่อบางรายก็เลือกที่จะไม่แจ้งความ เพราะไม่อยากเสียเวลา จึงทำให้มีฉฉฉเลือกใช้ช่องทางของเพชบุรีก์ ไลน์ ไอจีในการหลอกหลวงเพราะไม่มีระบบตรวจสอบ ง่ายต่อการหลอกหลวงเหยื่อมากที่สุด และเหยื่อเองก็ถูกหลอกจากช่องทางนี้กันเยอะมากที่สุดเช่นกัน

4.3 แนวทางการป้องกันและปราบปรามการฉ้อโกงประชาชนในการซื้อขายสินค้าทางสื่อออนไลน์ สามารถสรุปได้ดังนี้

4.3.1 ประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางสื่อต่างๆ

1) ขอความร่วมมือจากสื่อสารมวลชนต่างๆ ได้แก่ ยูทูบเบอร์, กลุ่มฟลูอินเซอร์ต่างๆ ที่มีคนติดตามเยอะๆ ไปโฆษณา แจ้งให้ประชาชนทราบเกี่ยวกับการเตือนภัยฉฉฉ

2) จัดตั้งศูนย์การช่วยเหลือและประชาสัมพันธ์ รวมถึงช่องทางในการรวบรวมข้อมูล รับแจ้งปัญหาการกระทำความผิดทางออนไลน์

3) จัดทำโครงการวัคซีนไซเบอร์ เป็นโครงการที่จัดทำขึ้นโดยกองบัญชาการตำรวจสืบสวนสอบสวนอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (บช.สอท.) มีจุดมุ่งหมายคือ เน้นให้ความรู้แก่ประชาชน ให้รู้เท่าทันกลโกงของฉฉฉทางออนไลน์ที่มาในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการซื้อขายสินค้าทางออนไลน์หรือหลอกให้ลงทุนในลักษณะต่างๆ เพื่อความปลอดภัยจากอาชญากรรมทางเทคโนโลยี วิธีดำเนินการคือ ประชาสัมพันธ์แจ้งเตือนประชาชนอยู่เป็นระยะ โดยเริ่มจากช่องทางเพจเพชบุรีก์ และในอนาคตอาจมีการประชาสัมพันธ์ในตึกตอก เพราะเป็นช่องทางที่ประชาชนเข้าใช้งานมากรองลงมาจากเพชบุรีก์

4.3.2 ขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ

1) จัดทำการลงทะเบียนในการเปิดบัญชีสำหรับการซื้อขายออนไลน์เพื่อเป็นการยืนยัน ตัวตนของผู้ซื้อและผู้ขาย

2) จัดอบรมเจ้าหน้าที่ ครู อาจารย์เพื่อให้ความรู้แก่นักเรียนและผู้ปกครอง

3) ฝ่ายปกครองและส่วนท้องถิ่นจัดอบรมเจ้าหน้าที่ให้มีความรู้เกี่ยวกับภัยออนไลน์ เพื่อให้ความรู้และแก้ปัญหาเบื้องต้นให้แก่ประชาชนในพื้นที่

4) กรมประชาสัมพันธ์ ผลิต เผยแพร่ ให้บริการเอกสาร และสื่อโสตทัศนศึกษา รวมทั้งจัดทำข้อมูลสารสนเทศ และประสานความร่วมมือด้านประชาสัมพันธ์ระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และสื่อมวลชน เกี่ยวกับภัยทางออนไลน์

4.3.3 ขอความร่วมมือกับทางธนาคารหลักๆ โดยอาจทำ MOU เพื่อขอข้อมูลการเดินบัญชีของกลุ่มมิจฉาชีพ

1) มีระบบชะลอการจ่ายเงิน ระบบชะลอการจ่ายเงินจะเป็นอีกหนึ่งช่องทางในการลดความเสี่ยงที่จะถูกหลอกลวงได้เช่นกัน ซึ่งบริษัทช้อปปี้ ลาซาด้า มีระบบนี้ในการชะลอการจ่ายเงิน วิธีการคือ เมื่อผู้ซื้อโอนค่าสินค้าแล้ว อีกประมาณ 7 วัน ทางบริษัทก็จะโอนเงินให้กับผู้ขาย เพราะถ้าลูกค้าได้รับของไปแล้วบอกว่า ของไม่มีคุณภาพ ของไม่ตรงปก หรือเปลือยโอนเงินไปโดยที่ไม่ได้จัดส่งของ ลูกค้าสามารถติดต่อกับทางบริษัทเพื่อทำการติดต่อขอเงินคืนได้ ลูกค้าก็จะได้รับเงินคืน

2) ประชาชนควรรู้เท่าทันกลโกงของมิจฉาชีพ สิ่งสำคัญที่สุดควรเริ่มมาจากตัวของประชาชนที่ต้องมีสติในการซื้อขาย และมีภูมิคุ้มกันที่ดี รู้เท่าทันกลโกงของมิจฉาชีพ เพื่อที่จะได้เป็นการช่วยให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทำงานได้ง่ายขึ้น

3) บังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง การบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังและเพิ่มอัตราโทษสูงขึ้น เป็นอีกหนึ่งวิธีที่จะทำให้กลุ่มมิจฉาชีพมีความเกรงกลัวบทลงโทษที่จะได้รับเป็นเพราะคดีฉ้อโกงประชาชนเหล่านี้มีผู้เสียหายเยอะ ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ในวงกว้างหากปราบปรามขบวนการเหล่านี้ได้ ก็ยังทำให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นในเจ้าหน้าที่ตำรวจมากขึ้น

5. การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

5.1 รูปแบบการฉ้อโกงประชาชนในการซื้อขายสินค้าทางสื่อออนไลน์

แม้ว่าผู้ให้ข้อมูล จะระบุความต่างกันของวิธีการกระทำความผิด แต่สิ่งที่สอดคล้องกันคือ ช่องทางที่ถูกหลอกลวงจากสื่อโซเชียล ได้แก่ เฟซบุ๊กและไลน์ นั้นเป็นเพราะสื่อเหล่านี้อยู่ในโทรศัพท์มือถือ ซึ่งทุกคนมีสื่อนี้อยู่กับตัว การใช้งานและการเข้าถึงที่ง่ายและรวดเร็ว ก็เป็นช่องทางในการถูกหลอกได้ สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภค (วรมพร ช่างเรียน, 2565) ที่กล่าวว่า ผู้บริโภคจะตอบสนองตามสิ่งที่ตนรับรู้มากกว่าการตอบสนองตามสิ่งที่จริง และไม่ได้สนใจว่า

ข้อเท็จจริงคืออะไร แต่สนใจว่าตัวเองรับรู้อย่างไรกับสิ่งนั้น ซึ่งการรับรู้ก็นำไปสู่กระบวนการตัดสินใจในการซื้อสินค้าที่มีความสอดคล้องกับความต้องการตนเอง

กลุ่มผู้กระทำความผิดเลือกที่จะใช้ช่องทางของสื่อออนไลน์ในการกระทำความผิด เนื่องจากเป็นสิ่งที่มีความง่าย ผู้คนทุกเพศทุกวัยสามารถเข้าถึงสื่อออนไลน์ได้ง่าย โดยมีหลักการเลือกเหยื่อที่ขาดความระมัดระวัง ขาดความรอบคอบในการพิจารณาสิ่งต่างๆ อีกทั้งการหลอกลวงทางสื่อออนไลน์เป็นสิ่งที่ง่ายใช้เงินลงทุนจำนวนน้อย สอดคล้องกับทฤษฎีการเลือกอย่างมีเหตุผล (เสกสรรค์ เครือคำ, 2558, น.126) ที่กล่าวว่า การเลือกที่จะทำพฤติกรรมที่ผิดกฎหมายของบุคคลขึ้นอยู่กับความคุ้มค่าจากการกระทำของแต่ละบุคคลนั้น กลุ่มผู้กระทำความผิดเลือกที่จะใช้การหลอกลวงทางออนไลน์ เพราะมีความง่ายและสะดวก เมื่อเจอกับเหยื่อที่ขาดความสามารถในการคิดวิเคราะห์และหลงเชื่อกลอุบายเหล่านี้แล้วจึงใช้วิธีการโน้มน้าวเพื่อให้ได้ทรัพย์สินของเหยื่อ เมื่อได้เงินนั้นมาแล้วก็ตัดการติดต่อทันที

สาเหตุที่ผู้ก่อเหตุก่อเหตุทางออนไลน์ จากการสัมภาษณ์ผู้เสียหายพบว่า สาเหตุที่ทำให้ผู้ก่อเหตุก่อเหตุคือ ขาดความรอบคอบ ขาดความระมัดระวัง เห็นโปรโมชันดี สินค้ามีราคาถูกกว่าตามท้องตลาด เห็นรีวิวและจำนวนผู้ติดตามเยอะ จึงไม่ทันได้ระวังตัวในส่วนของการถูกหลอกลวงให้ลงทุน ผู้เสียหายมองเห็นว่า การลงทุนนั้นมีความคุ้มค่าได้ผลตอบแทนดี จึงตัดสินใจที่จะร่วมลงทุนด้วย สอดคล้องกับทฤษฎีปกตินิสัย (Cohen, & Felson, 1979) ที่กล่าวว่า การเกิดอาชญากรรมนั้นเกิดจากการกระทำที่เป็นนิสัยประจำของเหยื่ออาชญากรรมนั่นเอง มีองค์ประกอบ 3 ประการคือ อาชญากรที่มีความเชี่ยวชาญและความสามารถในการกระทำความผิด (Offender) เหยื่อที่เหมาะสมขาดความสามารถในการปกป้องตัวเอง (Target / Victim) และสถานที่เปลี่ยวหรือสถานที่ที่รกร้างว่างเปล่า อันเป็นสถานที่ที่เหมาะสมต่อการเกิดอาชญากรรม และรวมถึงสถานที่เกิดเหตุรูปแบบอื่น (Place) โดยอัตราการเกิดอาชญากรรมและการตกเป็นเหยื่อจะเพิ่มขึ้น เมื่อมีองค์ประกอบครบทั้งสามประการ อธิบายได้ว่า เมื่อมีฉันทิพที่จะกระทำการก่อเหตุทางออนไลน์มองเห็นโอกาสที่เหมาะสม และเหยื่อมีความอ่อนแอขาดความสามารถในการปกป้องตนเอง จึงได้ใช้ช่องทางออนไลน์ในการกระทำความผิด โดยพิจารณาถึงกิจวัตรของเหยื่อที่ปฏิบัติซ้ำๆ ไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมของการบริโภคสินค้า อาจหาได้จากการที่เหยื่อค้นหาสินค้าบ่อยๆ หรือไม่เหยื่ออาจทำให้ตัวเองตกอยู่ในสถานการณ์ของอาชญากรรมนั้นเสียเอง ก็ครบองค์ประกอบในการถูกหลอกลวงจากมิจฉาชีพได้

5.2 ปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามการฉ้อโกงประชาชนในการซื้อขายสินค้าทางสื่อออนไลน์พบว่า มีปัญหา 3 ด้านด้วยกัน สามารถอภิปรายเป็นประเด็นต่างๆ ได้ดังนี้

5.2.1 ปัญหาและอุปสรรคในด้านของผู้กระทำความผิด ในปัจจุบันเหล่ามิจฉาชีพได้พัฒนารูปแบบการหลอกลวงเหยื่ออย่างเป็นระบบและมีความซับซ้อนมากขึ้น อาจกล่าวได้ว่า ยิ่งเทคโนโลยีมีความก้าวหน้ามากเท่าไร กลุ่มมิจฉาชีพก็ยิ่งมีทักษะในการหลอกลวงเหยื่อมากขึ้นเท่านั้น สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ (พรชัย ชันดี, 2558) ที่กล่าวว่า พฤติกรรมอาชญากรรมเกิดจากการเรียนรู้ในการคบหา

สมาคม กับบุคคลอื่นตามกระบวนการติดต่อสื่อสาร เรียนรู้จากการทำให้เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับกฎหมาย ในบางสังคมบุคคลอยู่ในกลุ่มบุคคลที่เห็นด้วยกับการปฏิบัติตามกฎหมาย ในขณะที่บุคคลอื่นอยู่ในกลุ่มบุคคลที่เห็นด้วยกับการละเมิดกฎหมาย อาจกล่าวได้ว่า พฤติกรรมของบุคคลที่กระทำความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงนี้เกิดจากการเรียนรู้ คบหาสมาคมและมีการติดต่อสื่อสารกับคนใกล้ชิด ซึ่งมีแรงจูงใจเทคนิคกลโกงในรูปแบบต่างๆ รวมถึงการเข้าข้างตนเองว่า สิ่งที่ทำอยู่ไม่ได้ผิดร้ายแรงแต่อย่างใด เพียงแค่ต้องการทรัพย์สินต่างๆ ตามค่านิยมของคนทั่วไป เช่น อยากรวย อยากมีเงิน แต่ใช้วิธีทางลัด เพื่อให้ได้ทรัพย์สินนั้นมาโดยง่าย เครื่องมือที่ผู้กระทำผิดใช้ได้แก่

1) บัญชีม้า คือ บัญชีที่เหล่านักฉ้อโกงมีเอาไว้เพื่อทำการถ่ายโอนเงินต่อกันไปเป็นทอดๆ ป้องกันการถูกตำรวจจับ ซึ่งเจ้าของบัญชีม้าบางรายก็ถูกหลอกให้เปิดบัญชีเช่นกัน สอดคล้องกับทฤษฎีการเลือกอย่างมีเหตุผล (sekhsn creocaa, 2558,น.126) ที่กล่าวว่า การเลือกที่จะทำพฤติกรรมที่ผิดกฎหมายของบุคคล ขึ้นอยู่กับความคุ้มค่าจากการกระทำของแต่ละบุคคลนั้น การที่มีนักฉ้อโกงเลือกใช้บัญชีม้าในการรับโอนเงินและถ่ายทอดไปยังบัญชีอื่นๆ เป็นเพราะได้เลือกแล้วว่าวิธีนี้ปลอดภัยจากการถูกตำรวจตามจับ และถึงแม้จะโดนจับได้ คนที่โดนจับก็ไม่ใช่ว่าตัวการใหญ่ แต่เป็นบุคคลที่ถูกหลอกให้เปิดบัญชี การกระทำในลักษณะนี้ถือว่ามีความคุ้มค่าที่จะเสี่ยง

2) แพลตฟอร์มทางออนไลน์ต่างๆ ช่องทางที่มีผู้เสียหายมากที่สุดคือ เฟซบุ๊ก รองลงมาคือ อินสตาแกรม ไลน์ เพราะแอปพลิเคชันเหล่านี้มีผู้ใช้งานเป็นจำนวนมาก คนทุกเพศทุกวัยสามารถเข้าถึงโลกออนไลน์ด้วยแอปพลิเคชันเหล่านี้ได้อย่างง่ายดาย ซึ่งจุดประสงค์ของแอปพลิเคชันเหล่านี้สร้างมาเพื่อความบันเทิง แบ่งปันเรื่องราวต่างๆ ให้กับเพื่อนทางโลกออนไลน์ มีการตั้งกลุ่มหรือเพจเพื่อรวบรวมผู้คนที่น่าสนใจเรื่องราวในลักษณะเดียวกัน จนมีผู้ใช้บางรายตั้งกลุ่มซื้อขายสินค้า หรือแลกเปลี่ยนสินค้าซึ่งกันและกัน อีกทั้งการขายสินค้าในแอปพลิเคชันเหล่านี้มีความง่าย ไม่มีระบบการยืนยันตัวตนหรือตรวจสอบเลขบัญชี จึงเป็นช่องทางให้นักฉ้อโกงมองเห็นโอกาสในการกระทำความผิด โดยเฉพาะผู้ใช้งานที่มีเจตนาจะหลอกลวง ก็จะใช้อุปกรณ์เหล่านี้ในการสร้างโปรไฟล์ในสื่อออนไลน์ และเพิ่มเทคนิคในการขาย ไม่ว่าจะเป็นการแต่งรูปสินค้า เพื่อยล่อผู้ติดตาม ทำรีวิพลอม ใช้บัญชีปลอมในการรีวิวสินค้าเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้กับคนทั่วไป เมื่อไม่มีระบบตรวจสอบผู้ขาย จึงมีผู้เสียหายที่ถูกหลอกในแอปพลิเคชันเหล่านี้เพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับทฤษฎีปกตินิสัย (Cohen, & Felson, 1979) ที่กล่าวว่า การเกิดอาชญากรรมนั้นเกิดจากการกระทำที่เป็นนิสัยประจำของเหยื่ออาชญากรรมนั่นเอง การที่เหยื่อมีความสนใจในเรื่องบางอย่าง และได้มีการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวบนโลกออนไลน์ ก็เป็นช่องทางให้กลุ่มนักฉ้อโกงใช้ช่องทางนี้ในการกระทำความผิดขึ้น

3) บล็อกเชน (Blockchain) เปรียบเสมือนสมุดบัญชีสาธารณะที่เครื่องคอมพิวเตอร์ ทุกเครื่องในเครือข่ายจะคอยจดบันทึกทุกๆ ธุรกรรมที่เกิดขึ้นบนเครือข่าย ข้อมูลธุรกรรมเหล่านี้ จะถูกเข้ารหัสและจะมีการตรวจสอบข้อมูลให้ตรงกันเสมอ ลักษณะการเก็บข้อมูลบนบล็อกเชนจะทำการเก็บเป็นชุด ๆ หรือเรียกว่า

“บล็อก” (Block) เมื่อข้อมูลบนบล็อกได้รับการยืนยันความถูกต้องจากทั้งเครือข่ายแล้ว บล็อกจะถูกส่งเข้าไปเก็บไว้ในเครือข่าย ข้อมูลชุดต่อไปที่เกิดขึ้นก็จะถูกส่งเข้ามาเรียงต่อๆ กันคล้ายกับ “ห่วงโซ่” (Chain) ข้อมูลที่ถูกจัดเก็บไปแล้วจะสามารถตรวจสอบย้อนหลังได้ แต่จะไม่สามารถถูกแก้ไขได้ ซึ่งเทคโนโลยีเหล่านี้กลายเป็นช่องทางให้มิจฉาชีพขโมยข้อมูลส่วนตัวของผู้ใช้ผ่านวิธีการต่างๆ เช่น วิธี SIM Swap, Phishing, หรือสร้างเว็บไซต์ปลอม เป็นต้น ซึ่งเป็นความท้าทายอย่างมากของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่จะต้องรู้เท่าทันกลโกงเหล่านี้ สอดคล้องกับทฤษฎีการเลือกอย่างมีเหตุผล (Becker, 1976) ที่กล่าวว่า กลุ่มมิจฉาชีพได้คิดคำนวณถึงผลที่จะตามมาภายหลังก่อนที่จะตัดสินใจประกอบอาชญากรรม นอกเหนือจากผลประโยชน์ที่จะได้รับที่ก็จะไตร่ตรองถึงความเป็นไปได้ที่ผู้อื่นจะรับทราบพฤติกรรมของตน รวมถึงความเป็นไปได้ที่จะถูกจับกุมอีกด้วยกลุ่มมิจฉาชีพมองว่า ถ้าใช้เทคโนโลยีบล็อกเช่นในการทำธุรกรรมทางออนไลน์ ตำรวจก็จะไม่สามารถตามจับกุมได้ เพราะรายละเอียดของบล็อกเชนมีความซับซ้อนและต้องใช้รหัสในการเข้าใช้งาน จึงเหมาะสมที่จะเลือกใช้ร่องลงมาจากบัญชีม้า

5.2.2 ปัญหาและอุปสรรคในด้านของเหยื่อ กลุ่มมิจฉาชีพมักจะเลือกเหยื่อที่มีความอ่อนแอทางด้านจิตใจ ขาดความรู้ ขาดความรอบรอบ ขาดความระมัดระวังในการคิดและไตร่ตรองต่อสิ่งต่าง ๆ วิธีการที่กลุ่มมิจฉาชีพใช้ในการโน้มน้าวให้เหยื่อหลงเชื่อ มักจะเป็นการทำภาพสินค้าให้สวยงามปั่นผู้ติดตามและยอดกดถูกใจ การใช้บัญชีปลอมในการรีวิวสินค้า เพื่อให้เหยื่อเกิดความรู้สึกว่าเพณีนี้น่าเชื่อถือ โดยอาศัยความไม่รู้และความไม่รอบคอบของเหยื่อในการหลอกลวงให้เสียเงินนั่นเอง เหยื่อไม่รู้ว่าการกระทำแบบนี้จะทำให้ต้องสูญเสียเงิน จึงได้หลงเชื่อและทำภารกิจตามที่มิจฉาชีพบอกให้ทำ กว่าที่รู้ตัวว่าถูกหลอกก็เสียเงินไปเป็นจำนวนมากแล้ว สอดคล้องกับทฤษฎีปกตินิสัย (Cohen, & Felson, 1979) ที่กล่าวถึงแง่มุมของเหยื่อที่เลือก คือ มีความอ่อนแอขาดความสามารถในการปกป้องตนเอง เพราะง่ายต่อการกระทำการหลอกลวงมากยิ่งขึ้นหรือไม่ตัวของเหยื่อเองที่ทำให้ตัวเองตกอยู่ในสถานการณ์ของอาชญากรรมนั้น ดังนั้นในสังคมจึงมีกลไกทางสังคมที่เชื่อว่า สถาบันครอบครัวเป็นตัวควบคุม และคุ้มครองให้บุคคลมีความเข้มแข็งทางจิตใจไม่ตกเป็นเหยื่อของมิจฉาชีพได้ในที่สุด

5.2.4 ปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมาย อุปสรรคด้านการบังคับใช้กฎหมาย เป็นอีกหนึ่งปัญหาสำคัญที่ทำให้กลุ่มมิจฉาชีพยังคงหลบหนีจากการจับกุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจได้เสมอ สิ่งนั้นก็คือ การมีกระบวนการและขั้นตอนการจับกุมที่ล่าช้า กว่าที่เหยื่อจะรู้ตัวว่าถูกหลอก กลุ่มมิจฉาชีพก็ตัดการติดต่อไม่สามารถตามจับได้ เพราะขาดหลักฐานที่แน่นอนในการระบุตัวผู้กระทำความผิด เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความชำนาญในเรื่องของเทคโนโลยี เพราะกลุ่มมิจฉาชีพมักจะพัฒนารูปแบบการหลอกลวงใหม่ๆ อยู่เสมอ อีกทั้งยังทำงานกันเป็นขบวนการ การที่เจ้าหน้าที่ตำรวจขาดความชำนาญในเรื่องนี้ จึงเป็นช่องว่างให้มิจฉาชีพใช้โอกาสนี้ในการหลบหนีและปกปิดตัวตน ระบบการโอนเงินที่สะดวกรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่ติดต่อซื้อขายสินค้าผ่านทางเพจ เฟซบุ๊ก หรือไลน์ เปรียบเสมือนการคุยกันระหว่างบุคคล และบุคคลไม่มีการยืนยันตัวตนจากหน่วยงานภาครัฐ ไม่มีระบบชะลอการ

จ่ายเงินเหมือนกับ E-Commerce อย่างลาซาด้าหรือช้อปปี้ จึงทำให้ยากต่อการตรวจสอบตัวตนของผู้ใช้งาน สอดคล้องกับทฤษฎีการยับยั้งป้องกัน (สเกสสัน เครือคำ, 2558) ที่กล่าวว่า การบังคับใช้กฎหมายจะมีประสิทธิภาพมากที่สุดก็ต่อเมื่อมีการบังคับใช้อย่างจริงจัง หากขั้นตอนการจับกุมคนร้ายมีความล่าช้า ระบบงานเข้าช้อนกับหน่วยงานอื่น บทลงโทษไม่เหมาะสมกับสิ่งที่ได้กระทำให้ไป มีฉันทิพก็จะไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายและบทลงโทษ เพราะได้รู้แล้วว่ามูลค่าหรือประโยชน์ที่จะได้รับมีมากกว่าความเสียหายที่จะเกิดขึ้น

5.3 แนวทางการป้องกันและปราบปรามการฉ้อโกงประชาชนในการซื้อขายสินค้าทางสื่อออนไลน์

5.3.1 การประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางของสื่อต่างๆ โดยการอาศัยขอความร่วมมือจากสื่อสารมวลชน ยูทูบเบอร์ ฟลูนินเซอร์ต่างๆ ที่มีคนติดตามเยอะๆ ให้ไปโฆษณา ไปแจ้งประชาชนเพื่อรณรงค์ให้ประชาชนมีสติ และตรวจสอบร้านค้าทางออนไลน์ให้ดีก่อนที่จะตัดสินใจซื้อหรือโอนเงินไป ซึ่งทาง บช.สอท.ได้จัดทำโครงการวัคซีนไซเบอร์ขึ้น โครงการวัคซีนไซเบอร์ มีจุดมุ่งหมายคือ เน้นให้ความรู้แก่ประชาชนให้รู้เท่าทันกลโกงของมิจฉาชีพทางออนไลน์ที่มาในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการซื้อขายสินค้าทางออนไลน์ หรือหลอกให้ลงทุนในลักษณะต่างๆ เพื่อความปลอดภัยจากอาชญากรรมทางเทคโนโลยี วิธีดำเนินการคือ ประชาสัมพันธ์แจ้งเตือนประชาชนอยู่เป็นระยะโดยเริ่มจากช่องทางเฟซบุ๊ก และในอนาคตอาจมีการประชาสัมพันธ์ในตึกตอก เพราะเป็นช่องทาง ที่ประชาชนเข้าใช้งานมากรองลงมาจากเฟซบุ๊ก การประชาสัมพันธ์เหล่านี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ประชาชนรู้เท่าทันกลโกงของมิจฉาชีพ เพราะการก่ออาชญากรรมประเภทนี้ใช้ความเชื่อใจจากประชาชนเป็นหลัก ดังนั้นสิ่งที่ช่วยได้คือ เรื่องของการเสริมองค์ความรู้หรือวัคซีนทางไซเบอร์ เพื่อเป็นเกราะคุ้มกันภัยให้กับประชาชน เปรียบเสมือนการได้รับวัคซีนป้องกันโรคภัยไข้เจ็บต่างๆ

5.3.2 ขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น หน่วยงาน สคบ. กระทรวงพาณิชย์ ธนาคาร ปปง. ควรจะร่วมมือกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติมาควบคุมปัญหาเหล่านี้ จึงจะได้ผลอย่างเป็นรูปธรรม ในส่วนของกระทรวงพาณิชย์ควรมีการจัดการจดทะเบียนให้กับร้านค้าที่จะทำการขายของทางออนไลน์ เช่น การยืนยันตัวตนด้วยบัตรประชาชน บัญชีที่รับโอนเงินควรเป็นบัญชีที่เป็นชื่อร้านค้าที่ถูกจดโดยกระทรวงพาณิชย์ เพื่อเป็นการสร้างความน่าเชื่อถือ และสามารถตรวจสอบตัวตนหรือที่ตั้งร้านค้าได้

5.3.3 ระบบชะลอการจ่ายเงิน ในส่วนของธนาคารควรมีระบบชะลอการจ่ายเงินระบบนี้เป็นระบบที่ทางบริษัทลาซาด้า หรือช้อปปี้ใช้งานกันเป็นหลัก จึงควรนำมาปรับใช้กับช่องทางของเพจร้านค้าทางเฟซบุ๊ก ไลน์หรือไอจี ด้วย หลักการทำงานคือ เมื่อลูกค้ากดสั่งซื้อสินค้าและชำระเงิน เงินจะไปอยู่ที่บริษัทก่อน เพื่อรอให้สินค้านั้นไปถึงลูกค้าอย่างครบถ้วน ปลอดภัย เมื่อสินค้าถึงลูกค้าแล้วและลูกค้ากดตกลง เงินจึงจะส่งไปที่ผู้ขาย แต่ถ้าหากเกิดปัญหาสินค้าไม่ตรงกับความต้องการมีการชำรุดเสียหาย เมื่อลูกค้าแจ้งไปที่บริษัท บริษัทจะทำการตรวจสอบและโอนเงินคืนลูกค้าทันที

ถือว่าเป็นระบบที่จัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะมีตัวกลางชะลอการจ่ายเงิน เป็นการลดปัญหาการถูกฉ้อโกงได้บางส่วน

ในส่วนของการป้องกันและปราบปรามปัญหาการฉ้อโกงประชาชนในการซื้อขายสินค้าทางสื่อออนไลน์ พบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่คือพฤติกรรมการใช้สื่อของผู้ซื้อ หากระบบการจ่ายเงิน มีตัวกลางในการชะลอการจ่ายเงิน ก็จะทำให้ลดโอกาสในการเกิดอาชญากรรมได้ สอดคล้องกับทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม (ธเนศ เกษศิลป์, 2562) ที่ใช้หลักการพื้นฐานการออกแบบสภาพแวดล้อมให้มีความเหมาะสม และมีประสิทธิภาพให้สามารถลดปัญหาการเกิดอาชญากรรมและความหวาดกลัวของคนในพื้นที่ได้ ผู้ขายบางรายที่ลงทะเบียนกับบริษัทลาซาด้าหรือช้อปปี้มองว่า บริษัทมีความน่าเชื่อถือ ระบบการชะลอการจ่ายเงินของทางบริษัทถือเป็นการยับยั้งเหตุที่จะเกิดขึ้นจากการหลอกลวงผู้ซื้อ ส่งผลให้ลูกค้าที่ซื้อสินค้ามีความมั่นใจที่จะซื้อสินค้านั้นเป็นการนำไปสู่การพัฒนาและปรับปรุงการใช้สื่อออนไลน์อย่างปลอดภัยมากยิ่งขึ้น

การขอความร่วมมือให้สื่อสารมวลชนต่างๆ ประชาสัมพันธ์เตือนภัยให้กับประชาชนถือว่าเป็นอีกหนึ่งช่องทางที่ทำให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้รวดเร็วขึ้น เป็นเพราะสื่อโซเชียลมีเดียเกือบทุกชนิดมีอิทธิพลกับผู้คนในทุกวันนี้เป็นอย่างมาก สอดคล้องกับแนวคิดของการตลาดแนวใหม่ผ่าน Social Media (ภิเชก ชัยนิรันดร์, 2553) ที่กล่าวว่า สื่อโซเชียลมีเดียในปัจจุบันมีอิทธิพลต่อผู้บริโภคเป็นอย่างมาก เหล่าดารา ยูทูบเบอร์ถือเป็นตัวการสำคัญและมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้เสพสื่อเป็นอย่างมาก หากสามารถผลิตเนื้อหาเตือนภัยมีฉฉาชีพที่เป็นประโยชน์และโดนใจคนหมู่มาก มากเท่าไร ก็จะเป็นที่นิยมชมชอบหรือเป็นผู้ทรงอิทธิพล (Influencer) ได้มากยิ่งขึ้น เพราะในทางการตลาดถือว่า บุคคลเหล่านี้สามารถโน้มน้าวผู้บริโภคได้

5.3.4 บังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง การบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังและเพิ่มอัตราโทษสูงขึ้น เป็นอีกหนึ่งวิธีที่จะทำให้กลุ่มมีฉฉาชีพมีความเกรงกลัวบทลงโทษที่จะได้รับ เป็นเพราะคดีฉ้อโกงประชาชนเหล่านี้มีผู้เสียหายเยอะ ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ในวงกว้าง หากปราบปรามขบวนการเหล่านี้ได้ ก็ยังทำให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นในการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจมากขึ้น ซึ่งจะตรงกับทฤษฎีการบังคับใช้กฎหมาย (ปณณธร หอมบุญมา, 2562) ที่กล่าวว่า ความรวดเร็วและแน่นอนของการบังคับใช้กฎหมายของหน่วยงานต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรม จะทำให้บุคคลที่คิดจะกระทำความผิดไม่กล้าที่จะลงมือกระทำเนื่องจากเกรงกลัวการถูกจับกุมจากเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดอาชญากรรมขึ้นในที่แห่งนั้น การกำหนดบทลงโทษที่หนักและบังคับใช้อย่างจริงจัง จะเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาการฉ้อโกงนี้หรือถ้ามีก็อาจจะลดน้อยลง และแม้ว่าทางเจ้าหน้าที่ตำรวจจะมีมาตรการป้องกันและปราบปรามการฉ้อโกงทางออนไลน์อย่างรัดกุมแค่ไหน แต่สิ่งสำคัญที่สุดควรเริ่มจากตัวของประชาชนที่ต้องมีสติในการซื้อขาย และมีภูมิคุ้มกันที่ดี รู้เท่าทันกลโกงของมีฉฉาชีพ เพื่อที่จะเป็นการช่วยให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทำงานได้ง่ายขึ้น

5.4 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

5.4.1 หน่วยงานที่มีหน้าที่บัญญัติกฎหมาย ควรกำหนดบทลงโทษทางอาญาในอัตราที่สูงขึ้น ตามจำนวนผลประโยชน์ที่ได้รับจากการกระทำความผิด เพื่อให้ผู้ที่จะกระทำความผิดเกิดความหวาดกลัวต่ออัตราโทษที่จะได้รับ และไม่กล้าที่จะกระทำผิดซ้ำในลักษณะเดิมอีก เป็นการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชน

5.4.2 จากการศึกษาวิจัย พบว่า กระบวนการในการสืบสวนหาตัวผู้กระทำผิดมีความล่าช้า กว่าจับตัวผู้กระทำผิดได้ก็มีผู้เสียหายเป็นจำนวนมาก ควรบัญญัติให้เจ้าหน้าที่มีอำนาจในการจับกุมตัวผู้กระทำผิดมาสอบสวนได้เลยในทันที และใช้ พ.ร.ก. มาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ.2566 ในการอายัดบัญชีที่ต้องสงสัยว่าจะกระทำความผิดในทันทีหากความผิดนั้นเป็นที่ปรากฏชัดแจ้งและมีผู้เสียหายมาร้องทุกข์เป็นจำนวนมาก

5.4.3 กระทรวงพาณิชย์ควรเข้ามาดูแลในเรื่องของการลงทะเบียนผู้ขายสินค้าทางออนไลน์ในทุกๆ แพลตฟอร์ม โดยจะต้องให้ผู้ขายยืนยันตัวตนด้วยบัตรประชาชน ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และการมีตัวตนจริง ที่อยู่จริงที่สามารถตรวจสอบย้อนหลังได้ บัญชีที่ใช้รับเงินจากลูกค้าควรเป็นบัญชีที่เป็นชื่อบริษัท และได้รับการจดทะเบียนกับกระทรวงพาณิชย์อย่างถูกต้อง เป็นการเพิ่มความน่าเชื่อถือให้กับร้านค้า

5.4.4 ในส่วนของธนาคาร ควรจะมีระบบแจ้งเตือนให้ระงับมิจฉาชีพก่อนที่จะตัดสินใจโอนเงิน

5.4.5 ภาครัฐควรมีระบบชะลอการจ่ายเงิน เมื่อลูกค้าโอนเงินค่าสินค้าแล้ว ควรมีการยืนยันจากลูกค้าว่า ได้รับสินค้าครบถ้วน ไม่ชำรุดเสียหาย จึงจะโอนเงินให้กับผู้ขายได้

5.5 ข้อเสนอแนะในระดับปฏิบัติ

5.5.1 สำนักงานตำรวจแห่งชาติควรจัดให้มีการฝึกอบรม ให้ความรู้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อที่จะได้มีมาตรการและแผนรองรับในการรับมือกับกลุ่มมิจฉาชีพ เพราะกลุ่มมิจฉาชีพมักจะใช้อุบายและกลโกงใหม่ ๆ ในการหลอกลวงประชาชนอยู่เสมอ

5.5.2 สำนักงานตำรวจแห่งชาติควรประชาสัมพันธ์และให้ความรู้กับประชาชนในเรื่องของอุบาย กลโกงต่างๆ ที่มิจฉาชีพมักจะใช้ เพื่อให้ประชาชนมีสติรู้เท่าทัน ไม่ตกเป็นเหยื่อของมิจฉาชีพได้ง่ายๆ

5.6 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

5.6.1 ควรมีการศึกษาวิจัยในแพลตฟอร์มอื่นๆ เช่น ลาชาด้า ซ้อปปี เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับแอปพลิเคชันเฟซบุ๊ก อินสตาแกรม หรือไลน์ เพราะเป็นแพลตฟอร์มส่วนบุคคล แล้วนำผลการวิจัยที่ได้ มาเปรียบเทียบ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายต่อไป

5.6.2 ควรมีการศึกษาเพื่อพัฒนาการแก้ปัญหาการฉ้อโกงประชาชนในการซื้อขายสินค้าทางสื่อออนไลน์อย่างเป็นรูปธรรม และเจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถนำวิธีการไปปฏิบัติได้จริง

5.6.3 ควรมีการศึกษาการฉ้อโกงทางออนไลน์ในรูปแบบอื่นๆ เช่น การหลอกลวงให้ลงทุน ทำธุรกิจ หรือแก๊งคอลเซ็นเตอร์ เพื่อที่จะได้เข้าใจและแก้ปัญหาการฉ้อโกงทางออนไลน์ได้หลากหลายมากยิ่งขึ้น

6. บทสรุป

เมื่อความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเข้ามาสู่ประเทศ ทำให้วิถีชีวิตรวมถึงพฤติกรรมการซื้อขายเปลี่ยนรูปแบบไปจากเดิม จากการซื้อสินค้าหน้าร้านกลายมาเป็นการซื้อขายแบบออนไลน์ที่ผู้ซื้อจะไม่เห็นสินค้าจริง และคู่สัญญาจะไม่รู้จักกัน จึงทำให้เกิดช่องว่างให้เหล่ามิจฉาชีพที่อาศัยความเจริญทางเทคโนโลยีนี้มาหลอกลวงเหยื่อในการซื้อขายออนไลน์ ไม่ว่าจะเป็นการหลอกลวงให้โอนเงินก่อน และไม่ส่งสินค้าให้ การได้รับสินค้าไม่ตรงปก การมีพัสดุเรียกเก็บเงินปลายทาง ในขณะที่ไม่มีใครส่งสินค้านั้น หลอกลวงขายสินค้าแบบผ่อนชำระทางออนไลน์ หลอกลวงให้ลงทุนทำธุรกิจ สาเหตุการกระทำความผิดอาจมาจากผู้ซื้อหรือผู้ขายก็ได้ แต่ที่เด่นชัดคือความโลภ และขาดสติในการโอนเงิน ไม่ได้ตรวจสอบให้ดีเสียก่อน เห็นแก่ของราคาถูกและความสะดวก จึงมีผู้เสียหายเป็นจำนวนมาก และมีความผิดในทางอาญาฐานฉ้อโกง หากภาครัฐไม่เร่งแก้ไขปัญหาก็จะส่งผลกระทบถึงสังคมและเศรษฐกิจของประเทศต่อไป แนวทางการแก้ไขปัญหาควรจะได้ความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในส่วนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ได้จัดทำโครงการวัคซีนไซเบอร์ที่เน้นให้ความรู้แก่ประชาชน ในการรู้เท่าทันกลโกงของมิจฉาชีพทางออนไลน์ที่มาในรูปแบบต่างๆ เพื่อความปลอดภัยจากอาชญากรรมทางเทคโนโลยี การจัดอบรมเจ้าหน้าที่ให้รู้เท่าทันกลโกงของมิจฉาชีพที่ใช้เทคโนโลยีต่างๆ และต้องมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง จัดประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ เพื่อสร้างความตระหนักรู้ให้กับประชาชน และสิ่งที่สำคัญคือ ตัวประชาชนเองต้องมีภูมิคุ้มกัน มีสติก่อนโอน และตรวจสอบร้านค้าที่ทำการติดต่อให้รอบคอบก่อน ก็จะช่วยลดภาระให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจได้

เอกสารอ้างอิง

- ณัฐธรณ์ เดชสกุล. (2563). ปัญหาการฉ้อโกงซื้อขายสินค้าทางอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย. ใน *งานประชุมวิชาการระดับชาติมหาวิทยาลัยรังสิต ประจำปี 2563* (น.1141-1151). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยรังสิต
- ธีรชญาณ์ ศิริชัชวาลวงศ์. (2564). ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาเกี่ยวกับความรับผิดชอบของผู้ประกอบธุรกิจขายตรง และการตลาดแบบตรงผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์. ใน *การประชุมหาดใหญ่ งานวิชาการระดับชาติและนานาชาติครั้งที่ 12* (น.645-670). สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ธเนศ เกษศิลป์. (2562). *การพัฒนาต้นแบบการจัดสภาพแวดล้อมร่วมกับชุมชนเพื่อลดความเสี่ยงการเกิดอาชญากรรมในพื้นที่สถานศึกษา : กรณีศึกษา ในพื้นที่มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.*

- ปิ่นฉัตร หอมบุญมา. (2562). ศึกษาารูปแบบการป้องกันอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ กรณีการร่วมกันฉ้อโกงประชาชนผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่. *วารสารวิจัยราชภัฏ* *กรุงเทพ* มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, 6(2), 20-21.
- พรชัย ขันดี และคณะ. (2558). *ทฤษฎีอาชญาวิทยา : หลักการ งานวิจัย และนโยบาย* *ประยุกต์*. กรุงเทพฯ: ส.เจริญการพิมพ์.
- ภิเชก ชัยนิรันดร์. (2553). *การตลาดแนวใหม่ผ่าน Social Media* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น .
- วรมพร ช่างเรียน. (2565). *การเปิดรับสื่อบนแพลตฟอร์มสังคมออนไลน์ ที่ส่งผลต่อ พฤติกรรมการตัดสินใจซื้อของคนพิการทางสายตา*. วิทยานิพนธ์หลักสูตร ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุภาพิชญ์ ธีระวัฒน์. (2564). *กองบัญชาการตำรวจไซเบอร์*. สืบค้นวันที่ 19 มิถุนายน 2565. จาก <https://library.parliament.go.th/th/radioscript-rr2564-nov1>.
- เสกสรรค์ เครือคำ. (2558). *อาชญากรรม อาชญาวิทยาและงานยุติธรรมทางอาญา* (พิมพ์ครั้งที่ 1). นครปฐม: เพชรเกษมการพิมพ์.
- Becker, S., & Neuhauser, D. (1975). *The Efficient Organization*. New York: Elsevier Scientific.
- Cohen, L. & Felson, M. (1979). Social Change and Crime Rate Trends: a Routine Activity Approach. *American Sociological Review*, 44, 488 - 608.